

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2024

aruandeaasta lõpp: 31.12.2024

nimi: Päästame Eesti Metsad MTÜ

registrikood: 80577966

postiaadress: Lääne-Viru maakond, Väike-Maarja vald, Tammiku küla,
Jürtsi

postisihthnumber: 46329

telefon: +372 5160146

e-posti aadress: info@savetheforest.ee

veebilehe aadress: <http://www.savetheforest.ee>

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	16
Bilanss	16
Tulemiaruanne	17
Raamatupidamise aastaaruande lisad	18
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	18
Lisa 2 Liikmetelt saadud tasud	18
Lisa 3 Muud tulud	18
Lisa 4 Mitmesugused tegevuskulud	18
Lisa 5 Seotud osapooled	19
Aruande allkirjad	20

Päästame Eesti Metsad MTÜ (PEM) tegevusaruanne 2024

1. Lühiajalugu

Päästame Eesti Metsad MTÜ on tegutsenud alates 2020. aasta veebruarist ning sai algselt loodud eesmärgiga korraldada metsakaitse teemaline meeleavaldus rahvusvahelisel metsade päeval 21. märtsil 2020.

Esialgsest plaanist kasvas välja laiem metsade huvikaitse, mille eesmärk on saavutada olukord, kus metsade erinevaid väärtusi - ökoloogilist, kultuurilist, majanduslikku ja sotsiaalset - teadvustatakse, mõistetakse ning võetakse arvesse metsandusalaste otsuste vastuvõtmisel.

2. Fookusteemad läbi aastate

Oleme viinud alates 2020. aastast läbi pesitsusrahu kampaaniat koostöös teiste Eesti keskkonnaühendustega, eriti Eesti Ornitoloogiaühingu ja Eesti Metsloomaühinguga. Kampaania eesmärk on saavutada pesitsusrahu kuupäevaline sätestamine nii looduskaitseseaduses kaitsealadel kui ka väljaspool neid (vastavalt erineva pikkusega). Aastate jooksul oleme kogunud allkirju petitsioonile, teinud pesitsusraadiot, tutvustanud sotsiaalmeedias erinevaid linnuliike, teinud pöördumisi, kohtunud ametnike ja poliitikutega (sh metsamatkade raames), osalenud ümarlaudades, kirjutanud aramusartikleid, teinud koostööd väliskolleegidega, saatnud välja pressiteateid ja teinud veel palju muudki.

<https://savetheforest.ee/raierahu-katkestamine-keset-pesitsusaega-on-teadlik-lindude-tapmine/>

<https://savetheforest.ee/metsakaitse-ettepanekud-pesitsusrahu-biomass/>

2023. aastal valmis Eesti Ornitoloogiaühingu ja Päästame Eesti Metsad koostöös koduleht www.pesitsusrahu.org. Jätkasime koos ornitoloogide ja Eesti Metsloomaühinguga pesitsusrahu eest seismist kahe kohtuasja raames.

9.04.2023 läks eetrisse Keskkonnaraadio saade "[Kas lindudel on Eesti metsades pesitsemise rahu või mitte?](#)", kus saatejuhiks PEMi juhatuse liige Farištamo Eller.

Alates 2021. aasta suvest oleme tegelenud nn **KAH-alade** (kõrgendatud avaliku huvi alade) ehk **kogukondadele oluliste metsade (kodu- ja puhkemetsad)** teemaga.

2022. aastal kogusime koos teiste keskkonnaühendustega allkirju petitsioonile ja osalesime arutelul Riigikogu keskkonnakomisjonis.

Oleme nõustanud kohalikke kogukondi ja nii algatanud kui ka toetanud mitmeid kohtuasju KAH-alade kaitseks (nt Elva Käo mets). Otepää Kullalaane kohtuasjas kasutas RMK valesid, millest kirjutasime siin: <https://savetheforest.ee/riigimetsa-majandamise-keskuse-rmk-valedest-otepaal-kullalaanes/n>.

Aitasime 2023. aastal koguda raha Saaremaal asuva Konati metsa nahkhiire-uuringuteks. Samuti salvestasime Konati ja Lindmetsa metsades erinevaid videoklippe, et jagada infot metsade sotsiaalse ja ökoloogilise väärtuse olulisusest. Teema lahendaks metsaseaduses metsakategooriate [taastamine](#). Sel teemal kirjutas Farištamo Eller loo Tartu Tähtvere puhkemetsa näitel [Tartu Postimehes](#).

Kanepi vallavolikogu otsustas 16. novembril 2023, et Kanepi vallavalitsus alustab Ritsike palo metsa kohaliku kaitse alla võtmise menetlust. Kohalikud on Päästame Eesti Metsad MTÜ toel kohtus pikalt võidelnud RMK kavatsuse vastu metsa maha ei raiuda.. Protsessiga tegelemine jätkus läbi terve 2024. aasta.

2023. aastal osalesid meie esindajad RMK kaasamiskoosolekutel Viitnal, Emumäel ja Õisus. Viitnal ja Emumäel RMK oma lageraieplaanid peatas, sest Viitnal on kohalik kaitseala moodustamisel ja Emumäel on maastikukaitseala juba olemas ning uue arengukava kohaselt RMK kaitsealade piiranguvööndis uuendusraieid läbi ei vii. Õisu näitel kirjutas PEMi juhatuse liige Farištamo Eller [artikli Viljandimaa kohalikku lehte Sakala](#), kus selgitas, kuidas RMK [trikitab](#) raieid planeerides.

Kritiseerisime seadusemuudatust, mis ei lahenda raiesurve probleemi kogukonnametsades: <https://savetheforest.ee/kavandatav-seadusemuudatus-suvendab-kah-aladel-raiesurvet-ja-kaasamisprobleeme/>

Osalesime Metsanduse arengukava 2030 arutelul 9.02.2023 Riigikogu keskkonnakomisjonis.

Nii kodumetsade kaitseks koostatud kui ka muid rahvaalgatusi tehes süvenes küsimus, miks need kuhugi ei jõua, või õigemini kuidas need pidevalt õnnestub sahtlisse lükata. Mitmeaastase uurimise tulemus ilmus 2023. aastal ERR-s [loona](#), mille peamine sõnum on, et rahvaalgatuse keskkond ei täida oma eesmärki.

Kuna üle poole Eestis raiutavast puidust põletatakse kas Eestis või välismaal, on alates 2021. aastast olnud üheks meie fookusteemaks **metsa biomass (hakkepuit ja pelletid)**. Oleme osalenud väga aktiivselt rahvusvahelises koostöös, mis hõlmab

keskkonnaühendusi üle kogu maailma. Kuni 2023. aasta sügiseni oli meie kõigi peamiseks eesmärgiks mõjutada Euroopa Liidu taastuvenergiadirektiivi ülevaatamist ehk selle õigusakti kolmanda versiooni (RED III) kinnitamist. Peale õigusakti jõustumist on olnud fookuses selle rakendamine.

Nii 2023 kui 2024. aastal jätkasime koostööd välisajakirjanikega, kes tundsid huvi Eesti metsade ja eriti metsa biomassi teema vastu. Peamiselt oleme kohtunud Saksamaa, Ühendkuningriigi, Taani ja Prantsusmaa ajakirjanikega (televisioon, raadio, ajalehed).

<https://www.ndr.de/fernsehen/sendungen/ostsee-report/Ostseereport-Estlands-wilde-Waelder,sendung1383862.html>

<https://www.tagesschau.de/wissen/klima/pellets-estland-wald-101.html>

<https://www.swr.de/swrkultur/wissen/230314-wie-pellet-kraftwerke-den-klimawandel-anheizen-100.pdf>

2023. aastal algas meil Põhjamaade Ministrite Nõukogu poolt rahastatud projekti “Value of Forests” raames metsa bioassi teemaline tihe koostöö Taani vanima keskkonnaühenduse NOAH (noah.dk) ja Läti Ornitoloogiaühinguga (lob.lv). Taani on üks Eesti ja Läti mets biomassi peamisi sihtturgusid, kus teadlikkus meie metsade olukorrast on suhteliselt madal. Projekti peamiseks eesmärgiks on edendada keskkonnaühenduste vahelist koostööd ning tõsta teadlikkust Eesti ja Läti metsade ökoloogilise seisukorra kohta.

Novembris osalesid Farištamo Eller ja Liina Steinberg selle projekti raames toimunud 2-päevasel kohtumisel Riias. Kohtusime kolleegidega, meid võttis vastu Taani suursaadik Lätis, osalesime avalikul filmiõhtul, kus näidati loodusdokumentaale Lätist ja Eestist ning külastasime Kemeris rahvuspargi eriilmelisi metsi. 2024. aasta kevadel korraldasime seminari Tartus ning tegime oma välispartneritele ekskursiooni Eestis. 2024. aasta sügisel käisime Kopenhaagenis sealse olukorraga tutvumas ning salvestasime dokumentaalfilmi jaoks intervjuusid.

2023. aastal jätkus tihe koostöö USA keskkonnaühendusega Partnership for Policy Integrity (<https://www.pfpi.net/the-forest-litigation-collaborative/>) nii kohtuasjade kui ka metsa biomassi huvikaitse teemal.

Kuuse-kooreüraski teemal oleme sõna võtnud alates 2021. aastast igal aastal.

2022. aastal tegime mitmeid saateid ja korraldasime üraseki õppepäeva Otepääl. Kullalaane kohalike ja ekspertidega ning aitasime feromoonpüünistega ürasekitõrjet teha. 2023. aastal jätkasime teavitustööd läbi info jagamise. Õhtulehes ilmus Farištamo Elleri

põhjalik lugu "[Uuendusraied ei ole ürasekitõrje võte, vaid puiduvarumine](#)." Oleme teinud ka mitu Ürasekiraadio saadet ja pikema videoloo.

Külatastes 2023. aasta suvel Białowieża rahvusparki Poolas tutvusime sealse ürasekitõrje praktikaga, mis ei kätke endas lageraied kahjustatud metsades. 2024. aastal tutvusime Sloveenia metsandusmudeliga, seal on lageraied keelatud.

3. Olulisemad uued tegevused, töövõidud ja sündmused aastal 2024

Esitasime Eesti Keskkonnaühenduste Kojale taotluse saada kandidaatliikmeks alates 2024. aastast ning meie taotlus rahuldati. <https://www.eoy.ee/ET/2023-aasta-toi-muutusi-eko-fookuses-ja-liikmeskonnas/>

Kolme-osaline saatesari nahkhiirte uurija Matti Masinguga.

Pärast kolmes kohtuastmes vaidlemist saime otsuse Riigikohtult, et keskkonnaühendused võivad nõuda raielubade andmise keelamist. Päästame Eesti Metsad MTÜ (PEM) esitas 2022. aasta lõpul halduskohtule kaebuse, et keelata Keskkonnaametil registreerida metsateatise (raielube), mille puhul ei ole raiete mõju Natura 2000 võrgustiku alale asjakohaselt hinnatud. Nii halduskohus kui ringkonnakohus jätsid kaebuse läbi vaatamata, kuid Riigikohus rahaldas määruskaebuse ning halduskohtul tuleb kaebust hakata menetlema.

Märgalade päeva puhul tegime Sandra Urvakuga saate märgalade eksperdi Raimo Pajulaga.

PEM ja EKO on saatsid pöördumise, et raied Rail Balticu hüvitusaladel on lubamatud ja tuleb heastada. Raied Rail Balticu mõju leevendamiseks mõeldud hüvitusaladel Pärnumaal on arusaamatud. Nõudsimet uurimise algatamist ja kahju kompenseerimist uute alade kaitsmisega. Kirjutasime eraldi ka sellest, kuidas RMK raiub paaniliselt metsi, kus on tehtud kaitsealade moodustamise ettepanekuid.

Tegime koostööd näitus- ja haridusprogrammiga "Lähme Nulli!". Rändnäitusel olid väljas meie juhatuse liikme Liina Steinberg fotod teemal "Looduses ei ole jäätmeid". F. Eller koostas fotosid tutvustavad tekstid ja osalesime näituse avamisel eri linnades üle Eesti, näiteks Tallinnas, Kuressaare ja Viljandis..

<https://www.lahmenulli.ee/vaegnigijale/blog-post-title-two-lyndn>

Kirjutasime sellest, et Eesti peab liiga intensiivse metsaraie tõttu lähiaastatel hakkama suurima tõenäosusega ostma (ülialleid) süsinikukvoote ning maksma trahve looduskaitsealadel lageraiumise tõttu. Kliimaminister avaldas arvamust, et kvoote võiks

osta riigimetsa raietuludest. Samas võimaldaks raiemahtude vähendamine kvootide ostmist vältida ja metsad jääksid ka püsti. Lugu [siin](#).

Rääkisime ELF-i ettepanekust rajada Hiiumaale rahvuspark. F. Eller vestles sel teemal "Ilma rahvuspargita Hiiumaa" Keskkonnaraadios Liis Kuresooga.

Tegime sotsiaalmeedia kampaaniat tõstmaks teadlikkust sellest, et metsad ja märgalad on süsinikuvaru talletajad ja et kuivendamine, metsade raie ja turba kaevandamine on lisaks elurikkuse kao põhjustamisele ka süsiniku heitja. Kujundused: Piret Räni.

Kirjutasime EKO-ga RMK-le ja keskkonnaametile ja palusime tühistada kavandatud raied Mustoja maastikukaitsealal, see oli töövõit, raied tühistati. Meile saadeti info, et Keskkonnaamet oli RMKle väljastanud väga suure hulga metsateatise riigi maal Mustoja maastikukaitsealal Võru maakonnas. Planeeritud oli raieid kokku 287 hektaril, peamiselt harvendus- ja sanitaarraietena. Kokku oli alalt planeeritud raiuda ligi 17 000 tihumeetrit puitu.

Varaküps filmi esilinastus ja näitamised üle Eesti - Viljandis tegi sissejuhatuse F. Eller, tegime ise ka filmile reklaami, sest aitasime filmile info kogumisega.

Rahvaalgatus "Kaitsealad kaitse alla". Riigikogu keskkonnakomisjon arutas pöördumist 27. mail. Kõlas lubadus, et kaitsealadel keelatakse uuendusraied, kahjuks osutus see tühjaks lubaduseks. Samas on kaitsealadest vähe kasu kui need lagedaks raiutakse.

Juunis 2024 osales F. Eller Forest Movement Europe (<https://forestmovementeurope.org/>) kokkusaamisel Sloveenias. Kohtumisel osales umbes 75 metsakaitsjat erinevatest riikidest alates Austriast kuni Austraaliani. Külaskäigust kirjutas Laura Uibopuu ELF-st [siin](#). Lageraied on Sloveenias KEELATUD alates 1947. aastast. Sloveenia on metsasuselt kolmas riik Euroopas Soome ja Rootsi järel. Metsa on Sloveenias üle 58% riigi pindalast. Eraomanikele kuulub Sloveenias 75% metsadest, umbkaudu iga viies sloveen on metsaomanik. Metsi majandatakse ökosüsteemist kui tervikust lähtuvalt. Kõige olulisemaks peetakse muldade tervena hoidmist.

Rääkisime pidevalt kodumetsade kaitse vajadusest ja sellest, et see peaks olema riiklik poliitika, mitte kohalike töövõit. Üks lugu [siin](#). Jagasime ka lühikesi videolugusid Saaremaa kodumetsadest (Konati ja Lindmetsa), mida tutvustasid kohalikud metsakaitsjad.

Kirjutasime niidurahust ja niitmise teemal.

Samuti rääkisime pesitsusrahu vajadusest metsades, nagu ikka juba meie tegutsemisaja algusest. Pöördusime teiste loodus- ja keskkonnaorganisatsioonidega

avalikult kliimaministri poole palvega muuta looduskaitseseadust nii, et kõikides Eesti metsades kehtiks pesitsusrahu tagamiseks vajalikud raiepiirangud 15. aprillist kuni 15. juulini ja kaitsealadel 15. märtsist kuni 31. augustini. Üldine keeld lindude pesitsuse ja poegade üleskasvatamise aegse häirimise kohta säiliks samuti. Tulemust see ei andnud seegi kord kahjuks.

Osalesime [seaduseelnõu](#) ettepaneku koostamisel: kaitsemetsade kategooria taastamine. Samuti osalesime eelnõu tutvustaval pressikonverentsil rahvusvahelisel keskkonnapäeval. Metsaseadusest kustutati 2008. a metsakategooriad ja sellele vastavad metsa kasutamise reeglid. Selle tagajärjel kaotasid üle 158 000 ha kaitsemetsi kaitsemetsade staatuse sh puhkemetsad, piiranguvööndite metsad ja rohevõrgustiku metsad. Kaitsemetsaga varem kehtinud lubatud ja keelatud kasutusviisid (ehk raiepiirangud) ja metsa hüvede kasutamise eesmärgid ning metsade sihtotstarve kaotati. Praegu kehtiv Looduskaitseseadus ei kaitse piiranguvööndite metsi nii, nagu kaitsemetsa kategooria kaitstes. RMK määratavad nn KAH-alad (kõrgendatud huviga alad, inimeste kodu- ja puhkemetsad) on ilma kaitsestaatusest ja mida Looduskaitseseadus, Metsaseadus, Planeerimisseadus ning nende muutmise eelnõud ei kaitse. Seetõttu on võimalik endisi kaitsemetsi uuendusraietega (lageraieid ja turberaieid) lagedaks raiuda. Olukord on metsakaitsjate kogemusel selline, et RMK ei avalikusta kõiki nn KAH-aladeks määratud alasid ja ei määra endisi kaitsemetsi KAH-aladeks, kliimaministeerium ei määra endisi kaitsemetsi kaitsealadeks ja kohalikud omavalitsused (KOV) ei määra endistesse kaitsemetsadesse (raie)piiranguid. Tagajärg ongi see, et lagedaks raiutakse endisi kaitsemetsi sh kodu-, kogukonna- ja puhkemetsi, kaitstavaid metsi ja rohevõrgustiku alasid.

[Riigikontroll näitas](#), kuidas RMK on seadust rikkunud. Vabariigi president, peaminister ja kliimaminister on riigikontrolli analüüsile vastanud kahtlust äratava vaikimisega, aga kuritegu ei peaks olema tühi-tähi. Eesti mets oli kunagi Eesti krooni kattevara, Eesti metsa kaitse ei ole nišiteema, vaid riikliku tähtsusega küsimus. Kui aga vaikitakse, võib asi ehk olla huvide konfliktis? Seotud isikute raha liigutamise uurimine võib olla oluline infoallikas. On ju teada, et erakapitaliga saab näiteks õigusnorme mõjutada. Teadmine, et "rahamasin" RMK on rahva tagant aastaid varastanud, levib. Või kuidas riigi vara salajaste lepingutega väikesele ärimeeste grupele odavamalt mahamüümist teisiti kui varastamiseks nimetada? Sellest kirjutas F. Eller [siin](#).

Aitasime Saaremaal kohalikke kaitsta Mõntu allikametsa. Tegemist oli erametsaga, kuid loodusväärtusi tuleb kaitsta kõikjal maaomandist sõltumata.

Kirjutasime ja rääkisime avalikult ning suhtlesime arvamusefestivaliga sellest, et metsa ala teemad ja läbiviijad peaksid samuti olema läbinud ideede korje, mitte olema RMK

korraldatud. Selleks andis aluse see, et eelmisel, st 2023. aastal sai PEM läbi ideekorje küll arvamusfestivalile, aga mitte metsa alale.

Andsime tagasisidet Pärnu üldplaneeringule.

Käisime 6. augustil koos Mati Sepaga MTÜst Hoiame Loodust Seltsing Roheline Kuusalu kutsel Kuusalu vallas, et tutvuda Lahemaa ravhuspargi metsadega, seal hiljuti tehtud raietega ning osaleda Kuusalu valla üldplaneeringu arutelul, kuna oli teada, et seal tuleb jutuks ka rahvuspargi metsade majandamine.

Tellisime [Keskkonnaõiguse Keskuselt](#) kohtupraktika [analüüsi](#), mille koostamine algas 2023. aasta lõpus, ja mis valmis 2024. aastal. Samuti korraldasime koos KÕK-ga ja Playtechi rahalisel toel ümarlaua, millest valmib ka kirjalik kokkuvõte. Selleks puhuks tellisime [jätkuülevaate](#) kohtupraktikast 2024. aastal.

Saatsime koos teiste keskkonnaühendustega Pärnu linnaavalitsusele tagasiside Pärnusse planeeritava metanoolitehase detailplaneeringule ja KSH programmile ning tegime ettepaneku loobuda tehase kavandamisest. Metanoolitehas lisaks täiendavat raiesurvet niigi toimuva üleraie tingimustes, samuti toob tehase praegune asukohavalik kaasa üle 11 hektari vääriselupaikade hävitamise. Tagasiside on täies mahus leitav [SIIN](#).

Kersti Kaljulaid toonitas detsembri alguses Postimehe veergudel ilmunud artiklis, et Eesti teaduskogukond ei ole suutnud inimesteni tuua kliimamuutuste tõsidust. Piret Räni Päästame Eesti Metsad MTÜ-st [kirjutas](#) seepeale planetaarsete piiride ja majanduskasvu konfliktist ja sellest, et poliitotsuste juurest aetakse elukeskkonna säilimisest rääkivaid teadlasi meil ju pigem eemale, et saaks vaid majandusmuinasjutule pühenduda.

Tegime koos EKO-ga avaliku pöördumise: [kliimakindla majanduse seadus kaevab auku loodusele, inimestele ja majandusele](#)

Kirjutasime täiesti uuest liigist Eestile – koibikute hulka kuuluv liik Mitostoma chrysomelas - Pärnus. Tegu on 2024. aasta sügisel Pärnust leitud liigiga, keda Eestis varem kohatud ei ole. Septembri algusel pildistati liiki Pärnus Niidu metsas ja septembri keskpaigas Niidu metsa naabruses Pärnu linna rohe- ja puhkealal asuvas vääriselupaigas, kuhu linnavalitsus on asunud hiiglaslikku metanoolitehast planeerima ja mille vastu oleme juba alates septembri algusest võidelnud.

Meil oli kaks väljasõitu metsa kliimaministeeriumi elurikkuse asekantsleri ja metsandusosakonna inimestega. Maikuus Haanjas (ekspert Liis Kuresooga, teemad:

jokk-skeemid kaitsealadel, ürase ja KAH-alad) ja detsembrikuus Lahemaal (ekspert Renno Nellis ja teemad: raied kaitsealal, Natura metsaelupaigad, kotkaste ja musta toonekure kaitse).

Tegelesime teiste keskkonnaühendustega koos ilvese kaitsega. Nimelt survestasid jahimehed ilvese jahti uuesti avama. Keskkonnaorganisatsioonide ja loomakaitsjate poolt saatsime Keskkonnaametile ja Keskkonnaagentuurile neli ettepanekut: Mitte anda lubasid ilvesejahiks ehk minna edasi teise stsenaariumiga; arvata ilves välja jahiulukite nimekirjast eelpool nimetatud põhjustel; peatada metskitsede küttimine, kuni nende populatsioon saavutab soodsa seisundi; eraldada Keskkonnaametile rohkem vahendeid ja tugevdada nende mandaati järelevalve tegemiseks, sest tehnoloogilised võimalused salaküttida (öösihikud, summutid jms) on aina kasvanud (ja seadustatud). Meil õnnestus ühiselt ilveste küttimise lubamise plaan nurjata.

Kirjutasime sellest, et Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ei pinguta selle nimel, et ellu jääksid juba loodud kodumaised ettevõtted, kus töötab kohalik tööjõud ja kus puitu väärindatakse pika eluaega toodeteks (puitmajad, mööbel, ehitusmaterjalid jms) selle asemel, et teha kõik selleks, et meie suvepealinna 200-aastaste mändidega vääriselupaika (mida ei saa kuidagi asendada!) ehitataks tehas, mille tööjõudu on vaja välismaalt sisse tuua, mille kasum ei jää Eestisse, mis soovib saada RMKlt korraliku paberipuidu (mitte jääkide!) kestvuslepingut mahus 0,7 miljonit kuupmeetrit ning mis tõstaks Pärnu linna veetarvet üle 27%, kui mainida vaid mõningaid aspekte. Veel palju teisi plaaniga seotud küsimata küsimusi Pärnus sai lahatud F. Elleri loos [Pärnu Postimehes](#). Selle teemaga seoses rääkisime palju vääriselupaikadest, nende kaitse vajadusest ja sellest, kuidas nende kaitse parasjagu toimib või ei toimu. Pärnu vääriselupaigas tegime ka kaks matka, kuhu kutsusime ka Pärnu KOV-i, hiljem kuulsime, et neil oli tehtud siseotsus, et keegi ei tohi tulla. Pärnu Postimees tegi matka järel loo. Alustasime vääriselupaikade teemal ka kaks **kohtuasja**. Üks on vääriselupaikade kustutamise kohta ja teine Pärnu vääriselupaikade teemaline. Kaks keskkonnaorganisatsiooni, MTÜ Päästame Eesti Metsad ja Euroopa/USA MTÜ Biofuelwatch, avaldasid [raporti](#) Pärnusse plaanitud tohutu biometanooli tehase kohta. Ühendused kutsuvad kohalikke ja riiklikke otsustajaid üles mitte võtma Power2X lubadusi ja väiteid pimesi tõsiselt, vaid uurima teiste ettevõtete kogemusi sarnaste tehnoloogiatega, sest need on kõik ebaõnnestunud. Kohtusime nii Pärnu KOV-i, keskkonnaameti, kliimaministeeriumi, regionaal- ja põllumajandusministeeriumi ja nüüdse ruumiametiga, tollal oli see ... Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium ei nõustunudki kohtumisega kuigi küsisime seda vähemalt neli korda. Oleme olnud aktiivselt kaasatud planeerimisprotsessi alates septembrikuust.

Jätkub SMI kohtuprotsess, mille õiguskuludeks kogusime ka annetuskampaaniaga raha. Saime küll kohtust meile rahuldava otsuse, aga see kaevati edasi, niisiis tuli jätkata.

Kirjutasime ja rääkisime EKO-ga koos sellest, et piiranguvööndites ei tohi mitte mingeid uuendusraieid lubada. Andsime tagasisidet nii looduskaitse- kui ka metsaseaduse eelnõudele. Seisukohad on EKO lehel. Samuti andsime tagasiside kliimaseaduse eelnõule ning osalesime töörühmade töös. Kirjutasime ka kliimaministeeriumi plaanist lubada eramaadel kaitsealade piiranguvööndites ja hoiualadel paiknevates Loodusdirektiivi I lisa metsaelupaigatüüpides oma tarbeks raiet kuni 5 tm/ha aastas, mis on väga halb plaan ja selgitasime selle põhjalikult lahti oma sotsiaalmeedia kontol.

Rääkisime sellest, et puitu on loomulikult vaja, kuid kaitsealad tuleb jätta loodusele. «Metsa uuendamine» on tööstusliku puiduvarumise vajadusest lähtuv utilitaarne mõiste, mille eesmärk on saada võimalikult kiiresti võimalikult suure turuväärtusega puitu. Kõikidesse, ka kaitsealade metsamajandamiskavadesse pannakse kirja võimalik raiemaht. Seda maksimumnumbrit ei tohi metsaomanik ületada, aga miski ei keela vähem raiuda. See on aga tavaliselt teadmata tõde ning levinud on aramus, et metsakorraldaja kirjutas selle numbriga (tegelikkuses raiemaksimumiga) kavasse soovitusel, kui palju saab ära raiuda. Kahjuks on säärane teguviis levinud ka kaitsealade piiranguvööndi metsades – lõigatakse välja nii palju puitu, kui vähegi saab. Uuenenud metsa väga madal nõue – juba 0,5 meetri kõrguse puittaimestikuga ala loetakse uuenuks – võimaldab kõrvalolevat ala juba lagedaks raiuma hakata ja nõnda lühikese aja jooksul suuri lagedaid alasid moodustuda. Seetõttu ongi nii oluline saavutada Eestis olukord, et erinevad uuendusraied (lageraie ja turberaied: häil-, veer- ja aegjärgne raie) oleksid kaitsealadel keelatud. Lageraiemajandust soodustab Eestis ka toetuste süsteem. Nimelt makstakse metsaomanikele lageraiejärgselt metsade uuendamise (metsataimede soetamist ja istutamist, metsamaapinna ettevalmistamist ning metsauuenduse hooldamist) toetusi. Sellega võetakse kunstlikult ära püsimetsakasvatuse suurim väärtus ja majanduslik kasu – et mets suudab õigete võimaluste loomisel ise kvaliteetselt uueneda. Veel üks vastuargument loodusliku uuenemise vastu on tavaliselt see, et «aga sarapuu võtab võimust!». Sarapuu hakkab peale raiet kasvama pea igal pool, nii lageraielangil kui väikesel häilul, ja kes tahab, saab teda piirata nii siin kui seal. Tuleb tähele panna metsakasvatuse vildakat soovi saavutada kaitsealade metsades kiiret ja inimesele majanduslikult meeldivat puuliigiga n-ö uuenemist. Looduskaitseaduse järgi on uuendusraied looduskaitsealade piiranguvööndis keelatud! aga väga paljude looduskaitsealade kaitse-eeskirjades on muudetud (tööstuslikud) uuendusraied lubatavateks. Lisaks on uuenemismäär madal ja raievanused on tööstuse huvides oluliselt alla toodud. Nn küpsusdiameetri täitumisel tehakse lageraieid ka enne kehtestatud raievanuse täitumist. Praktikast kasutatakse

erinevaid skeemitamisi ja kui kuidagi teisiti ei saa, siis on veel võimalus lageraiuda sanitaarraie nime all. Paraku selline majandustegevus aitab vähese hulga inimeste pangakontosid lühiajaliselt täita, kuid pikas perspektiivis on tegemist looduse ja metsa väärtuste hävitamisega. Kaitsealade metsad on maastikul need kohad, kus anda metsadele aega ja rahu ning võimalust puudel ise kasvama hakata ning vanaks saada. Kaitsealad on looduse pelgupaigad. Jätkem need ahnest puiduvarumisest kõrvale. Sel teemal [siin](#).

Osalesime mitme rahvusvahelise avaliku kirja väljasaatmises.

Kohtusime sotsiaaldemokraatidega ja suhtlesime jooksvalt erinevate teiste erakondade poliitikutega.

Kirjutasime eri aegadel sellest, miks on vaja plaaniline kuivendamine ja kuivendussüsteemide rekonstrueerimine lõpetada. Iga kuivendamine peab olema eraldi kaalutud ja läbi mõeldud. Sel teemal on meil jätkuvalt käimas ka kohtuasi, millega tegelesime ja kohtukuludeks raha kogusime. Toimus ka kohtuistung, saime halva kohtuotsuse, mille kaebasime edasi.

F. Eller käis Klassikaraadios Delta saates rääkimas põhjalikult metsast, püsimetsandusest, kaitsemetsade kategooriast, massilisest mõistetega manipuleerimisest ja halbade plaanidest eelnõudes. Järelkuulata [siin](#).

Septembrikuus Matsalu Loodusfilmide festivali aegu käis F. Eller Ilmaparandaja saates koos RASKi advokaadi Villy Lopmaniga arutamas teemal Kuidas loodust seaduslikult kaitsta. Saade on järelkuulata [siin](#).

Oktoobrikuus tegi F. Eller kaheosalise saate kolme metsatarga Aleksander Sinimäe, Leo Filippovi ja Vello Keppartiga. Saated on kuulata Keskkonnaraadio lehelt.

Pöörasime tähelepanu sellele, et ERR ei võta sisuliselt RMK kestvuslepingute teemat kajastada, tegime enda kanalites kokkuvõtteid ja jagasime neid meediaväljaandeid, mis kajastasid.

Andsime Eesti Keskkonnaühenduste Kojaga seisukoha RMK plaanile kogukonnametsi hakata nimetama kogukonnaaladeks ja seal tegutsemiseks loodud juhendile. Meie seisukoht on see, et kogukonnametsade puhul on kõige olulisem ühiselt need välja valida ja neid metsi alati kõrgmetsana hoida. Mõiste “kogukonnaala” tekitab koheselt segadust, sest see seostub loogiliselt pigem rahvamaja lähedase jaanituleplatsiga, lauluväljakuga, kogukonnateenuste keskuse ümbrusega kui riigimetsaga. Mõiste sisule

vastaks paremini "kogukonnamets" ja seda mõistet on ka selliste metsade kohta palju kasutatud. Seisukoht on [siin](#).

Aasta lõpus sai selgust, et Kliimaministeeriumil on plaan hakata hüvitusalasid kaitsealade 30% sisse arvestama, mis on otseselt looduse hoidmise takistamine. Kliimaministeeriumi kava tekitab olukorra, kus suurarenduste tõttu keskkonnamõjude hüvitamiseks vajalike hüvitusalade moodustamise tõttu tuleks teisest otsast kaitsealasid hoopis kustutama asuda. F. Eller kirjutas sellest [Postimehes](#).

4. PEMi liikmete poolt kirjutatud lood metsa ja elurikkuse teemal aastal 2024

<https://arvamus.postimees.ee/7938905/faristamo-eller-rmk-raiub-kodumetsi-lagedaks-seaduseelnou-probleemi-lahendama-ei-totta>

<https://rahvaalgatus.ee/initiatives/1110-avalik-p%C3%B6%C3%B6rdumine-kaitsealade-kaitseks>

<https://lemmikloom.delfi.ee/artikkel/120279494/lindude-kaitseks-korraldatud-rahvaalgatus-jouab-tana-riigikokku>

<https://arvamus.postimees.ee/7992409/faristamo-eller-kaitsealade-hiite-ja-kodumetsade-lagedaks-raiumine-on-kuritegelikult-luhinagelik>

<https://www.aripaev.ee/arvamus/2024/04/09/faristamo-eller-kuningale-tuleb-lopuks-ometi-riided-selga-saada>

<https://bankwatch.org/story/clearcutting-chaos-a-bumpy-ride-for-estonia-s-conservation-areas>

<https://bioneer.ee/lageraiete-kaos-konarlik-s%C3%B5it-eesti-looduskaitsealadel>

<https://www.err.ee/1609334937/faristamo-eller-toosturite-erakasum-riigivara-ja-uhiskonna-hinnaga>

<https://eko.org.ee/uudised/avalik-poordumine-kliimakindla-majanduse-seadus-kaevab-auku-loodusele-inimestele-ja-majandusele>

<https://arvamus.postimees.ee/8021154/leo-filippov-faristamo-eller-riigiasutuse-hallatavates-kodumetsades-peaks-pusimetsandus-olema-norm-mitte-kohalike-elanike-toovoit>

<https://sakala.postimees.ee/8031129/faristamo-eller-kas-terve-moistus-on-jalutama-lainud>

https://media.voog.com/0000/0036/5677/files/Raielubade%20andmise%20kohtupraktika%20anal%C3%BC%C3%BCs_K6K%202024.pdf

https://media.voog.com/0000/0036/5677/files/Raielubade%20andmise%20kohtupraktika%20j%C3%A4tku%C3%BClevalde_K6K%202024.pdf

https://kah-alad.ee/wp-content/uploads/2024/09/MS_kaitsemets_metsade-hoiu-toogrupp_11_9_2024.pdf

<https://arvamus.postimees.ee/8045276/faristamo-eller-kaitsealadel-toostuslik-puiduvarumine-on-saatuslik-viga>

<https://sakala.postimees.ee/8056197/faristamo-eller-president-peaminister-kliimaminister-riigikogu-kas-koik-kardavad-rmk-d>

<https://sakala.postimees.ee/8073839/faristamo-eller-ekspluateerime-loodust-silmad-parani-kinni-korvus-uksnes-rahatahtede-krabin>

<https://sakala.postimees.ee/8079872/faristamo-eller-kliimaseaduse-mote-ja-eesmark-on-too-kaigus-kaduma-lainud>

<https://arvamus.postimees.ee/8090146/riina-georg-faristamo-eller-hiigeltehas-ei-tohi-rohevoondit-havitada>

<https://www.err.ee/1609444424/faristamo-eller-ja-vello-keppart-mets-kas-on-voi-seda-ei-ole>

<https://klassikaraadio.err.ee/1609450048/delta-24-septembril-urr-teatriliidu-meeleavaldus-semantic-ja-mets/715edb5fbcc0da6bd0a270643b71ed3d>

<https://kuku.pleier.ee/podcast/ilmaparandaja/185036>

<https://savetheforest.ee/uus-raport-power2x-soovib-havitada-korge-kaitsevaartusega-loodusmetsa-tehnoloogia-nimel-mille-perspektiivitust-kinnitab-ebaonnestumiste-jada/>

https://savetheforest.ee/wp-content/uploads/2024/10/RAPORT_metanoolitehas_EE_22.10.2024.pdf

<https://www.biofuelwatch.org.uk/2024/power2x-biomethanol-report/>

<https://parnu.postimees.ee/8133067/faristamo-eller-kavandav-metanoolitehas-tekitab-hulga-kusimusi>

<https://arvamus.postimees.ee/8142653/faristamo-eller-tuleb-kehtestada-kodumetsa-kaotamise-talumistasu>

https://media.voog.com/0000/0042/0647/files/keskkonnayhenduste_seisukohad_P2rnu_metanoolitehas.pdf

<https://epl.delfi.ee/artikkel/120341670/piret-rani-kaljulaid-kritiseerib-teadlasi-otsekui-muinasjutumaailmast>

https://media.voog.com/0000/0042/0647/files/6450_EKO_PEM_seisukoht_RMK_kogukonnaaladel_kogukondade_kasamise_juhendi_kohta.pdf

<https://arvamus.postimees.ee/8156818/faristamo-eller-pole-loodust-pole-probleemi-riigi-plaan-teeb-sisulise-loodushoiu-voimatuks>

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(eurodes)

	31.12.2024	31.12.2023
Varad		
Käibevarad		
Raha	13 054	22 728
Nõuded ja ettemaksed	4 917	10
Kokku käibevarad	17 971	22 738
Kokku varad	17 971	22 738
Kohustised ja netovara		
Kohustised		
Lühiajalised kohustised		
Võlad ja ettemaksed	3 722	458
Kokku lühiajalised kohustised	3 722	458
Kokku kohustised	3 722	458
Netovara		
Eelmiste perioodide akumuleeritud tulem	22 280	223
Aruandeaasta tulem	-8 031	22 057
Kokku netovara	14 249	22 280
Kokku kohustised ja netovara	17 971	22 738

Tulemiaruanne

(eurodes)

	2024	2023
Tulud		
Annetused ja toetused	6 879	6 337
Tulu ettevõtlusest	180	440
Muud tulud	69 374	64 985
Kokku tulud	76 433	71 762
Kulud		
Mitmesugused tegevuskulud	-84 062	-49 742
Muud kulud	-341	0
Kokku kulud	-84 403	-49 742
Põhitegevuse tulem	-7 970	22 020
Muud finantstulud ja -kulud	-61	37
Aruandeaasta tulem	-8 031	22 057

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Käesolev aruanne on Eesti finantsaruandluse standardist lähtuv mikroettevõtja lühendatud raamatupidamise aastaaruanne, mille eesmärk on anda aruande kasutajale raamatupidamise seaduses nõutud informatsiooni aruandekohustuslase finantsseisundi ja -tulemuse kohta.

Ettevõtte on jätkuvalt tegutsev: Jah

Lisa 2 Liikmetelt saadud tasud

(eurodes)

	2024	2023
Mittesihtotstarbelised tasud		
Muud toetused		0
Kokku liikmetelt saadud tasud		0

Lisa 3 Muud tulud

(eurodes)

	2024	2023
Muud	69 374	64 985
Kokku muud tulud	69 374	64 985

Lisa 4 Mitmesugused tegevuskulud

(eurodes)

	2024	2023
Lähetuskulud	2 579	660
Reklaam	6 485	2 849
Tellitud transport	480	0
Pangateenused	37	50
Juriidilised kulud	56 811	41 751
IT teenused	252	329
Tellitud teenustööd	14 483	2 132
Ürituste tehnilised kulutused	0	212
Ürituste korralduskulud	2 546	726
Konsultatsioonid, koolitused	0	853
Raamatupidamisteenus	304	180
Muud	85	0
Kokku mitmesugused tegevuskulud	84 062	49 742

Lisa 5 Seotud osapooled

(eurodes)

Liikmete arv majandusaasta lõpu seisuga		
	31.12.2024	31.12.2023
Füüsilisest isikust liikmete arv	7	7

Saldod seotud osapooltega rühmade lõikes

LÜHIAJALISED	31.12.2024	31.12.2023
Nõuded ja ettemaksed		
Asutajad ja liikmed	4 917	10
Kokku nõuded ja ettemaksed	4 917	10

Aruande elektroonilised kinnitused

Aruande lõpetamise kuupäev on: 02.03.2026

Päästame Eesti Metsad MTÜ (registrikood: 80577966) 01.01.2024 - 31.12.2024 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Kinnitaja nimi	Kinnitaja roll	Kinnituse andmise aeg
Farištamo Eller	Juhatuse liige	02.03.2026

Aruande üldkoosoleku kinnitamise staatus

Üldkoosoleku poolt kinnitatud

Tegevusalad

Tegevusala	EMTAK kood	EMTAK versioon	Põhitegevusala
Keskkonna- ja looduskaitseühendused	94996	EMTAK 2025	Jah